

Branchestandaard blijvende vakbekwaamheid

Functie gaspakdrager
werkzaam bij de brandweer

Branchestandaard blijvende vakbekwaamheid

Voor je ligt de branchestandaard blijvende vakbekwaamheid voor de repressieve brandweerfunctie gaspakdrager: een set van landelijke afspraken over de minimale kennis en vaardigheden die is vereist om in de praktijk op het niveau van gaspakdrager te kunnen blijven functioneren. De branchestandaard beschrijft het vereiste vakbekwaamheidsniveau voor iedere gaspakdrager in Nederland, ongeacht de veiligheidsregio waarin hij werkzaam is. De werkgever zal hier nog aanvullende eisen aan toevoegen, kijkend naar het verzorgingsgebied en de specifieke regionale risico's. Periodiek moet de gaspakdrager aantonen dat hij nog steeds vakbekwaam is.

Het Besluit personeel veiligheidsregio's gaat uit van de functie gaspakdrager, werkzaam bij de brandweer. In 2014 heeft de RBC een nieuwe visie op incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) vastgesteld. Vanaf 2015 wordt deze nieuwe visie landelijk geïmplementeerd. Dan zullen ook het kwalificatiedossier, de opleiding en het examen voor de functie gaspakdrager worden aangepast. Hoewel het kwalificatiedossier nog niet is aangepast, gaan we in dit document wel alvast uit van de toekomstige werkzaamheden van de gaspakdrager. Omwille van de leesbaarheid schrijven we in de hij-vorm.

Aanleiding

Deze branchestandaard blijvende vakbekwaamheid is ontwikkeld in het kader van het project Versterking Brandweeronderwijs (VBo). Met het deelproject 'Blijvende vakbekwaamheid' zijn in 2013 en 2014 branchestandaarden blijvende vakbekwaamheid voor tien repressieve brandweerfuncties¹ ontwikkeld.

Functie en werkomgeving

Kwalificatiedossier

De branchestandaard blijvende vakbekwaamheid voor de functie gaspakdrager is gebaseerd op het kwalificatiedossier 'gaspakdrager gevaarlijke stoffen, werkzaam bij de brandweer' (mei 2009).

¹ Functies manschap a, bevelvoerder, officier van dienst, hoofdofficier van dienst, voertuigbediener, chauffeur, gaspakdrager, verkenners gevaarlijke stoffen, adviseur gevaarlijke stoffen, meetplanleider.

In het kwalificatiedossier wordt de functie nu als volgt omschreven:

Functieomschrijving gaspakdrager

De gaspakdrager verricht werkzaamheden op het gebied van incidentbestrijding gevaarlijke stoffen. Dit gebeurt volgens vaste procedures. Hij maakt deel uit van een OGS-peloton, dat bestaat uit vier gaspakkenteams (acht manschappen), een inzetleider, een chauffeur, een ontsmettingsteam en een logistiek team. Een gaspakdrager voert opdrachten uit van de inzetleider en ontsmettingsleider en meldt bevindingen altijd aan de inzetleider. Indien omstandigheden dit vragen, handelt hij - onder verantwoordelijkheid van de inzetleider en/of ontsmettingsleider - op eigen initiatief.

Kerntaken In het kwalificatiedossier staat verder dat de verkenner de volgende kerntaken heeft:

- 1 Voert uitruk- en verkenningswerkzaamheden uit
- 2 Voert inzetwerkzaamheden uit
- 3 Voert nazorgwerkzaamheden uit

Daarnaast staan in het kwalificatiedossier competenties die de gaspakdrager nodig heeft om zijn taak succesvol te kunnen uitvoeren. Ook zijn keuzes en dilemma's beschreven die de gaspakdrager hierbij kan tegenkomen in de praktijk.

Werkplaatsen **Ontwikkelaanpak** Deze branchestandaard blijvende vakbekwaamheid is ontwikkeld voor, door en met het brandweerveld. In een landelijke werkplaats zijn uit diverse districten adviseurs gevaarlijke stoffen, meetplanleiders, vakspecialisten en staffunctionarissen IBGS betrokken bij de ontwikkeling van de standaard. Daarnaast namen leden van de vakgroep IBGS Brandweer Nederland deel aan de werkplaats, net zoals leden van het landelijke implementatieteam dat is belast met de invoering van de nieuwe visie IBGS.

Met het kwalificatiedossier en de nieuwe visie op IBGS als vertrekpunt zijn in de werkplaats voor de functie gaspakdrager thema's en onderwerpen voor blijvende vakbekwaamheid benoemd. De uitkomsten van de werkplaats zijn vervolgens vertaald naar een landelijke branchestandaard blijvende vakbekwaamheid. In de uitwerking is zo veel mogelijk rekening gehouden met de rollen, taken en werkzaamheden die in de toekomst van de gaspakdrager worden gevraagd.

- Uitgangspunten** In het ontwikkeltraject hebben we verder nog de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- Het kwalificatiedossier is de basis voor vakbekwaam worden (opleiden) én voor vakbekwaam blijven (oefenen en bijscholen).
 - Een gaspakdrager is vakbekwaam als hij nog steeds voldoet aan de eisen die zijn beschreven in het kwalificatiedossier en in de branchestandaard blijvende vakbekwaamheid.
 - De oefenfilosofie zoals beschreven in de Herziene Leidraad Oefenen is in essentie goed en staat niet ter discussie.
 - De branchestandaard mag niet leiden tot een grotere oefenbelasting voor gaspakdragers (een verplichte oefenruimte wordt zo klein mogelijk gehouden).
 - De branchestandaard laat ruimte om meer regionaal risicogestuurd te oefenen en om oefen- en bijscholingsprogramma's meer op maat te maken (vrije oefenruimte wordt zo veel mogelijk benoemd).
 - Waar mogelijk maken we gebruik van wat al is ontwikkeld in de regio's voor het waarnemen en meten van blijvende vakbekwaamheid, zoals normering of een waarderingssystematiek.

NLQF Voor de formulering van de branchestandaard is als referentiepunt het NLQF gekozen. Dit Nederlands kwalificatiekader is een systematische ordening van alle bestaande kwalificatieniveaus in Nederland en is een vertaling van het Europese kwalificatiekader voor een leven lang leren (EQF). Daarnaast is gebruik gemaakt van de taxonomie van Bloom: een indeling in kennisniveaus met bijbehorende werkwoorden en onderwerpen om aan te geven wat iemand moet beheersen op ieder niveau.

In de opzet, ordening en woordkeuze van de branchestandaard is verder zoveel mogelijk gekeken naar bestaande producten voor opleiden, examineren en oefenen, zoals opleidingsplannen, lesstof en beoordelingscriteria voor examens.

Criteria De criteria in de branchestandaard zijn gebaseerd op de beoordelingscriteria voor examens van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). Ook is gekeken naar de beoordelingscriteria uit het kwalificatiedossier voor de keuzes en dilemma's die voor de gaspakdrager zijn beschreven. De regionale vakbekwaamheidsorganisaties kunnen de criteria van de branchestandaard gebruiken als referentiekader om de blijvende vakbekwaamheid van de gaspakdrager waar te nemen en te beoordelen.

Status en reikwijdte

De branchestandaard blijvende vakbekwaamheid voor de functie gaspakdrager beschrijft de minimale kennis en vaardigheden die is vereist om in de praktijk op het niveau van gaspakdrager te kunnen blijven functioneren. De standaard beschrijft daarmee het vereiste vakbekwaamheidsniveau voor iedere gaspakdrager in Nederland, ongeacht de veiligheidsregio waarin hij werkzaam is.

De branchestandaard blijvende vakbekwaamheid is in april 2015 vastgesteld door de Werkveldadviescommissie. Na vaststelling maakt de standaard een integraal onderdeel uit van het kwalificatiedossier 'gaspakdrager, werkzaam bij de brandweer'.

In 2014 heeft de RBC een nieuwe visie op IBGS vastgesteld. Vanaf 2015 wordt deze nieuwe visie landelijk geïmplementeerd. Het aanpassen van de huidige kwalificatiedossiers, opleidingen en examens voor het taakgebied IBGS maakt onderdeel uit van het implementatietraject. Zodra duidelijk is welke inhoudelijke aanpassingen nodig zijn, wordt de branchestandaard blijvende vakbekwaamheid voor de functie gaspakdrager door de Werkveldadviescommissie geactualiseerd of herzien.

Beheer en onderhoud

De Brandweeracademie is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, beheren en onderhouden van kwalificatiedossiers voor brandweerfuncties. Afgesproken is dat tenminste één keer in de vijf of zes jaar een clusterwerkgroep onder regie van de Werkveldadviescommissie een kwalificatiedossier evalueert. Waar nodig wordt het kwalificatiedossier geactualiseerd of herzien.

Gelijktijdig met de evaluatie van het kwalificatiedossier wordt voor de branchestandaard blijvende vakbekwaamheid bekeken of actualisatie dan wel herziening nodig is.

Leeswijzer

Op de volgende pagina's vind je de branchestandaard blijvende vakbekwaamheid voor de functie gaspakdrager. Hieronder leggen we kort uit hoe je de branchestandaard het beste kunt lezen.

Benaming van het onderdeel Voor de gaspakdrager is er één onderdeel. Dit onderdeel bevat kennis en vaardigheden die een gaspakdrager altijd nodig heeft als hij in functie is.

Thema	Onderwerp	Omschrijving	Criteria
Voor de gaspakdrager zijn er twee thema's benoemd: 1) Risico's en veiligheid 2) Techniek en tactiek	Ieder thema heeft één of meerdere onderwerpen, bijvoorbeeld persoonlijke beschermingsmiddelen en procedures.	Voor ieder onderwerp is omschreven wat er mee wordt bedoeld: wat verstaan we onder persoonlijke beschermingsmiddelen en wat bedoelen we met procedures.	Voor ieder onderwerp zijn ook criteria benoemd: wat moet een gaspakdrager kennen en kunnen voor het betreffende onderwerp.

Branchestandaard blijvende vakbekwaamheid functie gaspakdrager

Taakgebied overstijgend

Thema	Onderwerp	Omschrijving	Criteria
Risico's en veiligheid	Veilig repressief optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen	De gaspakdrager werkt volgens de geldende procedures bij incidenten met gevaarlijke stoffen.	Richt een ontsmettingsveld in. Assisteert bij het ontsmetten. Voert registratie-onderdelen uit. Ruimt het ontsmettingsveld/-straat op.
	Persoonlijke beschermingsmiddelen	De gaspakdrager gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen bij repressief optreden. Hij voert verkenningsoopdrachten uit en gebruikt daarbij meetapparatuur/middelen.	Kiest persoonlijke beschermingsmiddelen op basis van de opdracht. Hanteert persoonlijke beschermingsmiddelen bij het uitvoeren van de opdracht. Zet meetapparatuur/middelen in tijdens het uitvoeren van de opdracht. Voert verkenningstechnieken uit.
Techniek en tactiek	Communicatie	De gaspakdrager haalt tijdens repressief optreden informatie op en koppelt deze informatie terug aan de bevelvoerder. Daarbij maakt hij gebruik van beschikbare communicatiemiddelen en informatiebronnen.	Koppelt informatie (bevindingen/resultaten) van de opdracht terug aan de bevelvoerder. Geeft veranderingen in de situatie door aan de bevelvoerder. Gebruikt communicatiemiddelen/informatiebronnen. Past de etherdiscipline toe bij repressief optreden.
	Procedures	De gaspakdrager past procedures toe tijdens repressief optreden.	Past procedures toe tijdens de inzet, en wijkt indien nodig van de standaardprocedure af.
	Meetapparatuur	De gaspakdrager zet meetapparatuur in en verricht metingen.	Zet meetapparatuur/middelen in bij de uitvoering van de opdracht.
	Gevaarlijke stoffen	De gaspakdrager verstrekt gegevens over verpakkingen van gevaarlijke stoffen.	Verzamelt gegevens om stof(fen) te identificeren.
	Stabilisatie bij incidenten met gevaarlijke stoffen	De gaspakdrager past stabilisatietechnieken toe. Hij gebruikt bijbehorende gereedschappen, materialen en/of afdichtingsmiddelen.	Kiest een stabilisatietechniek passend bij de opdracht.
			Maakt het materiaal gereed dat nodig is voor de opdracht. Voert stabilisatietechnieken uit.

Colofon

Project VBo De branchestandaard blijvende vakbekwaamheid voor de functie gaspakdrager ontwikkeld door het projectteam Blijvende vakbekwaamheid van het project Versterking Brandweeronderwijs (VBo), in nauwe samenwerking met de leden van de kerngroep van het Netwerk Vakbekwaamheid & Kennis, en met vele inhoudsdeskundigen uit het brandweerveld.

Leden projectteam Annemarie Breur, projectleider
Blijvende vakbekwaamheid Kirsten Groote, projectmedewerker

Dit is een gezamenlijke uitgave van Brandweer Nederland en de Brandweeracademie.

adres Kemperbergerweg 783
6816 RW Arnhem

post Postbus 7010
6801 HA Arnhem

t (026) 355 24 00

versie 1.0, vastgesteld door de Werkveldadviescommissie, april 2015

